

TILDELINGSBREV 2011

FOR

STATENS STRÅLEVERN

Innhold:

1. INNLEDNING.....	3
2. STRATEGISKE UTFORDRINGER OG MÅL.....	3
2.1 MILJØVERNMYNDIGHETENES OVERORDNETE STRATEGIER OG PRIORITERINGER	3
3. KRAV TIL STATENS STRÅLEVERN UNDER DET ENKELTE RESULTATOMRÅDE.....	5
RESULTATOMRÅDE 1: NATURMANGFOLD OG FRILUFTSLIV	5
RESULTATOMRÅDE 3: VANNFORURENSNING, MILJØGIFTER OG AVFALL.....	5
RESULTATOMRÅDE 4: LUFTFORURENSNING OG KLIMA	7
RESULTATOMRÅDE 7: ANDRE VIRKEMIDLER	7
4. OPPDRAGSLISTE.....	9
5. BUDSJETT OG FULLMAKTER	10
6. STYRINGSKALENDER.....	11

1. INNLEDNING

Det vises til Prop. 1 S (2010-2011), Stortingets innstilling og vedtak. Tildelingsbrevet gir de økonomiske rammene for 2011 og en nærmere beskrivelse av de oppgaver departementet spesielt ønsker å framheve, nye oppgaver, samt konkrete oppdrag som etaten skal prioritere. Vi viser også til faste, løpende oppgaver, og understreker at de hovedområder og krav som er omtalt i tildelingsbrevet ikke er uttømmende for etaten. Etaten har i tillegg omfattende funksjoner/oppgaver som også skal utføres med god kvalitet.

2. STRATEGISKE UTFORDRINGER OG MÅL

2.1 Miljøvernmyndighetenes overordnede strategier og prioriteringer

Miljøpolitikken er basert på prioriteringene i Prop. 1 S (2010-2011) og regjeringens politiske plattform. Prioriteringene er gjengitt i innledningskapitlet i budsjettproposisjonen.

For å nå de nasjonale og de internasjonale miljømålene må miljøpolitikken i større grad bli en del av andre departementers prioriteringer. Miljøverndepartementets rolle som pådriver i det sektorovergripende arbeidet skal prioriteres høyt i 2011. En offensiv miljøpolitikk er også avhengig av vår evne til å formidle kunnskap og skape engasjement og forståelse for saksområdet i befolkningen. I tiden framover skal vi derfor legge sterk vekt på hvordan vi kan gjøre miljøpolitikken mer relevant, aktuell og forståelig for folk flest.

Arbeidet med miljødata og oppdatering av "Miljøstatus Norge" skal intensiveres.

De viktigste langsiktige miljøutfordringene med både nasjonalt og internasjonalt fokus er knyttet til klima, ivaretagelse av naturens mangfold, bærekraftig arealbruk og reduksjon i miljøgifter.

I 2011 skal det blant annet særlig legges vekt på følgende:

- Synliggjøre og markedsføre miljøspørsmål i sammenheng med økningen i miljøbudsjettet. En styrket satsing på formidling bør skje innenfor de enkelte resultatområdene.
- Styrke rollen vår i klimapolitikken. Det skal legges fram en ny stortingsmelding med vurdering av klimapolitikken og behov for endrede virkemidler høsten 2011. I 2011 vil oppfølging av den offentlige utredningen om samfunnets sårbarhet og behov for tilpasning til klimaendringene også være sentral.
- Ivareta og ha et spesielt fokus på oppgaver i nordområdene og i polare områder. Vi skal styrke miljøforvaltningen på Svalbard. Det skal legges til rette for økt kunnskap om klima og miljø, som grunnlag for forvaltning, klimatilpasning og samfunnsplanlegging i nord.
- Samordne og styrke innsatsen med hovedfokus på å hjelpe kommunene der de har ansvar innenfor Miljøverndepartementets områder. Arbeidet baseres på

kartlegging/ oppdatering av kommuneenes basisoppgaver på plan- og miljøområdet.

- Å sikre naturmangfoldet er en høyt prioritert oppgave også i 2011. Arbeidet med å operasjonalisere og sørge for aktiv bruk av naturmangfoldloven i miljøforvaltningen, i andre sektorer og i kommunene skal styrkes i 2011.
- Vannforvaltningen skal styrkes. En viktig prioritering er videreføring av arbeidet med helhetlige forvaltningsplaner for havområdene, herunder revisjon av forvaltningsplanen for Barentshavet-Lofoten, og å framskaffe et godt faglig grunnlag for en forvaltningsplan for Nordsjøen.
- Styrke arbeidet for å redusere utslipp av miljøgifter og følge opp Miljøgiftsutvalgets innstilling, slik at målet om å stanse alle utslipp av miljøgifter innen 2020 kan nås. Arbeidet med opprydding i forurenset jord og i sjøbunn har høy prioritet.
- Sørge for en effektiv gjennomføring av nytt regelverk for radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall og bidra til å redusere risikoen for radioaktiv forurensning av norske områder fra kilder i utlandet. Ved implementering av det nye regelverket skal det legges til grunn en konsekvent praksis og god beskyttelse av miljøet. I løpet av de nærmeste tre til fem årene skal forurensning og avfall kartlegges som grunnlag for utvikling av ny politikk og eventuelle behov for endringer i regelverket. De aktuelle sektorene skal vurderes og prioriteres med fokus på den potensielle miljøskaden.
- Medvirke til en aktiv miljøpolitikk i EU og regelverksutvikling i EU/EØS.
- Delta aktivt i arbeidet med å videreutvikle arbeidet med felles elektroniske kartgrunnlag og følge opp ny geodatalov. Norge Digitalt arbeidet skal sees i sammenheng med videreutviklingen av areal- og miljødata, der også prosjektet som skal gjøre miljø mer relevant for folk flest inngår. Departementet vil komme tilbake til dette.
- Hele miljøvernforvaltningen skal slutte opp om målsettinger, strategier og tiltak for nasjonal samordning av miljødata og legge inn nødvendig kompetanse og ressurser. Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) er koordinerende sekretariat for dette arbeidet. Kravene til levering av data er økende. Dette gjelder både stedfestet informasjon i tråd med bestemmelsene i INSPIRE og Geodataloven, rapporteringskrav i EUs rammedirektiver, formidling via Miljøstatus.no og for fagsystemene.
- Miljøstatus skal være fortrukket kilde til kunnskap om miljøtilstand- og utvikling. I 2011 skal det legges særlig vekt på å øke bruken av miljøstatus hos prioriterte målgrupper (skoleelever, lærere, journalister og offentlig forvaltning). Alle etater skal oppdatere og videreutvikle Miljøstatus på sine områder og vise til Miljøstatus som faktagrunnlag, blant annet i kontakt med medier.

- Forskning og overvåking skal følges aktivt opp med tilstrekkelig ressurser, slik at vi får den kunnskapen som vi har mest bruk for og utnytter den på en effektiv og konstruktiv måte. Oppdatert "Katalog over miljøvernforvaltningens forskningsbehov 2010-2014" skal brukes konstruktivt og tidsnok i arbeidet med å spisse problemstillingene/kunnskapsbehovene. Arbeidet skal også være basis for satsinger fremover hvor tverrfaglighet skal inkluderes der det er naturlig. Det må være god dialog mellom avdelinger og etater og institutter ved vurdering av våre forskningsbehov. Det skal legges stor vekt på at resultatene fra forskningen blir formidlet på en hensiktsmessig og forståelig måte.
- Styringsdialogen skal følge prinsippene i etatsstyringsheftet. Hovedansvarlig fagavdeling i Miljøverndepartementet skal løpende følge opp etatenes forbedringspunkter iht. økonomiregelverket. Oppgaver som ikke får plass innenfor tilgjengelig ressursramme skal konkretiseres og avklares gjennom styringsprosessen.

3. KRAV TIL STATENS STRÅLEVERN UNDER DET ENKELTE RESULTATOMRÅDE

Resultatområde 1: Naturmangfold og friluftsliv

Forurensning utgjør en hovedtrussel mot bevaring av naturens mangfold. Statens strålevern skal sikre at hensynet til bevaring av naturmangfold blir synliggjort og ivaretatt i arbeidet med å bekjempe forurensning, og skal legge naturmangfoldlovens kapittel 2 (mål og prinsipper) til grunn i alle beslutninger som kan påvirke naturmangfold.

Resultatområde 3: Vannforurensning, miljøgifter og avfall.

Underområde 3: Miljøgifter og radioaktiv forurensning

Statens strålevernns innsats på miljøområdet skal støtte opp om direktoratets virksomhet som miljødirektorat under Miljøverndepartementet. Dette omfatter både nasjonalt og internasjonalt arbeid. Det er viktig at Statens strålevern fortsetter å utvikle kunnskap innen fagområdet for å sikre en god og faglig basert forvaltning av radioaktiv forurensning og annen stråling i ytre miljø for å sikre et godt grunnlag for forvaltningen. Når forurensningsloven nå er gjort gjeldende for radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall fra 1. januar 2011, er det en stor og viktig oppgave å sikre at forvaltningen på området er helhetlig og i tråd med øvrig forurensningsforvaltning. Dette er den viktigste oppgaven i 2011. Det er behov for økt samordning mellom flere etater, i første rekke Statens strålevern, Klima- og forurensningsdirektoratet og Miljøverndepartementet for å harmonisere både regelverk og forvaltningspraksis. Saksomfanget spenner vidt og nye områder for regulering avdekkes. Dette vil stille store krav til saksbehandlingen og kvalitetssikringen, og til samarbeid med berørte aktører.

I 2011 skal Statens strålevern i sin direktoratsrolle for Miljøverndepartementet ha særlig fokus på følgende:

- Implementere og forvalte forskrift etter forurensningsloven og etablere et helhetlig forvaltningsregime for radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall
- Styrke samordning med relevante etater, og samarbeid med berørte næringer og andre aktører for å sikre god forvaltning av og godt grunnlag for videre utvikling av regelverket
- Fortsette å bygge opp kunnskap og kompetanse som sikrer effektiv utøvelse av forvaltningsrollen som direktorat for radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall, med særlig vekt på å identifisere avfallsstrømmer.

Delmål 3.3.6.1 Effektiv gjennomføring av nytt regelverk for radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall.

Statens strålevern skal:

- prioritere arbeidet med å implementere forurensningsloven for radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall
- sørge for systematisk og målrettet informasjon og veiledning om nytt regelverk til alle aktører, inkludert gjennom publisering av regelverket på nettstedet Regelhjelp.no
- sørge for å gjennomføre målinger og analyser på avfall fra petroleumsindustrien
- fortsette arbeidet med å kartlegge kilder til radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall
- vurdere radioaktiv forurensning knyttet til alunskiferdeponier
- sørge for godt samarbeid med Klima- og forurensningsdirektoratet for å sikre samordning i saksbehandlingen, enhetlig forvaltningspraksis og felles forståelse i saker om radioaktiv forurensning.
- sikre godt samarbeid med representanter for berørte næringer og andre aktører
- samarbeide med andre nøkkelaktører i Europa for å kvantifisere risikoen av varige lave stråledoser fra forurensning og avfall
- delta i oppfølgingen av forvaltningsplanene for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten og for Norskehavet, og i arbeidet med forvaltningsplanen for Nordsjøen, arbeide for å redusere utslipp av radioaktive stoffer til marint miljø slik at OSPAR-målene for 2020 kan oppfylles

Delmål 3.3.6.2 Redusere risiko for radioaktiv forurensning av norske områder fra utenlandske kilder.

Statens strålevern skal:

- følge opp det bilaterale miljøsam arbeidet med Russland, med spesiell fokus på myndighetssamarbeid som regelverksutvikling, konsekvensvurderinger og beredskap
- videreutvikle det norsk-russiske miljøovervåkingsprogrammet for havmiljø
- følge opp konsekvensutredningen om nedfall fra Sellafield
- prioritere å se på nivåer og varighet av radioaktiv forurensning i utvalgte utmarksprodukter, spesielt bær, sopp og hjortedyr
- være i dialog med andre lands myndigheter når det gjelder transport av radioaktivt avfall langs norskekysten, og med andre norske myndigheter for å øke kunnskap og beredskap ifbm disse transportene

Resultatområde 4: Luftforurensning og klima

Underområde 1: Klimaendringer

Nasjonalt mål 4.1.5. At samfunnet er mindre sårbart for klimaendringer og at Norges tilpasningsevne er styrket.

Statens strålevern skal:

- Følge opp etatens arbeid med å identifisere konsekvenser av klimaendringene på området radioaktiv forurensning og annen stråling i det ytre miljø og vurdere aktuelle tilpasningstiltak
- ved behov, å bidra i pågående nasjonal utredning om samfunnets sårbarhet og tilpasningsbehov som følge av klimaendringene

Resultatområde 7: Andre virkemidler

Underområde 1: Sektorovergripende arbeid

Miljøforskning og miljøovervåking

Etatene skal intensivere forskningsarbeidet. Instituttene skal være de sentrale kompetansesentrene for miljøforvaltningen. Samarbeidet med instituttene skal styrkes og kunnskapsbehovene våre til dem skal spisses. Etatene må selv vurdere hvordan dette kan gjøres på en mest mulig hensiktsmessig måte.

Miljøverndepartementet vil ha faglig godt velbegrunnede forslag til nye forskningssatsinger for å få et bedre grunnlag for å prioritere mellom forskning, overvåking og utredninger i budsjettprosessen. I tillegg skal etatene spille inn

eventuelle forslag til endringer i fordelingen innen forskningsområdet (programmer, basisbevilgninger m.m) og mellom forskning, overvåking og utredninger.

Sørge for at miljødatasamordning blir en integrert del av det øvrige arbeidet i forvaltningen.

Statens strålevern skal:

- delta i nasjonal miljødatasamordning på sine områder,
- bistå Klima- og forurensningsdirektoratet og departementet i en gjennomgang av de nasjonale miljøindikatorerne på Miljøstatus.
- ta i bruk de nye mulighetene den nye kartløsningen på Miljøstatus.no gir til bedre formidling av innholdet på nettstedet.

Miljøhensyn integrert i næringsliv, husholdninger og offentlige virksomheter

Statens strålevern skal:

- styrke kompetansen på oppgaver som faglig rådgiver på prioriterte sektorområder som radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall.

Miljøverndepartementet ønsker å forsterke innsatsen overfor kommunene når det gjelder deres rolle som myndighetsutøvere på miljøområdet. Det skal derfor etableres en ny nettbasert veiledning for kommunene på hele plan- miljøområdet, en kommuneportal. Målet med nettløsningen er å få kommunene til å bruke myndigheten de er tillagt etter forurensningsloven, plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven, kulturminneloven, geodataloven, lov om eidsregistrering og annen miljølovgivning bedre og mer effektivt enn i dag, samt å gjøre myndighetsutøvelsen enklere for kommunene. Arbeidet med nettløsningen starter som et prosjekt med Miljøverndepartementet som prosjekteier.

Miljøverndepartementet vil opprette en styringsgruppe der Klima- og forurensningsdirektoratet, Direktoratet for naturforvaltning, Riksantikvaren, Kartverket, Statens strålevern og Planavdelingen i Miljøverndepartementet er representert. Klima- og forurensningsdirektoratet skal stå for prosjektledelsen, og skal danne en prosjektgruppe der de nevnte fagdirektoratene er representert. Det skal opprettes en referansegruppe for netttjenesten som helhet, samt referansegrupper etter behov for de ulike fagtemaene.

Statens kartverk skal:

- delta i styringsgruppe og gjennom arbeidsgrupper på sine felt bidra i prosjektarbeidet, og påse at rett veiledning og informasjon samles og legges ut på sine områder på nettsiden.
- sammen med Klima- og forurensningsdirektoratet og de øvrige etatene og Planavdelingen i Miljøverndepartementet få på plass en nettbasert løsning, med nyttig og brukervennlig informasjon om hvordan kommunene kan løse sine oppgaver innenfor hele plan- og miljøområdet.

4. OPPDRAGSLISTE

Resultat område	Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Miljøverndepartementet	Tidsplan
3	Miljøovervåking 2010 – aktivitetsrapport med oppsummering av trender	12.04.11
3	Utarbeide grunnlag for presentasjoner (faktabokser, grafiske framstillinger) av radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall til budsjettprp for 2012 på bakgrunn av overvåknings- og deklarasjonsdata	13.05.11
3	Rapport om framdriften for implementering av nytt regelverk for radioaktiv forurensning og radioaktiv avfall for å etablere et helhetlig forvaltningssystem, status for arbeidet og forslag til videre arbeid	01.04.11
3	Utarbeide grunnlaget til en strategi for utvikling av politikk og evt endringer av regelverket de nærmeste 3-5 årene. Strategien skal inneholde tidsplan og delplaner for de viktigste områdene, prioritert etter potensiale for miljøskade.	01.04.11
3	Notat angående status på tiltak for å kunne redusere utslipp av radioaktive stoffer med produsert vann fra olje- og gassinretninger på norsk sokkel (Troll, BAT)	01.12.11
3	Rapport om kartlegging av utslipp og avfall fra sykehus og forskningsinstitusjoner	01.09.11
3	Rapport over utførte tilsyn av deponier for radioaktivt avfall og anlegg for behandling og midlertidig lagring av radioktivt avfall fra petroleumsindustrien	01.06.11
3	Gjennomgang av beredskapsansvar for radioaktiv forurensning på miljøforvaltningens ansvarsområde, særlig i lys av nytt regelverk.	01.04.11
3	Rapport om radium i produsert vann med fokus på transport og sedimentering	Sluttrapport 01.12.11
7	Levere forslag til nye forskningssatsinger på sitt ansvarsområde.	15.12.11
7	Spille inn eventuelle forslag til endringer i sammensetningen av forskningsbevilgningene (forsknings- programmer, basisbevilgninger m.m) og mellom forskning, overvåking og utredninger innen sitt ansvarsområde.	15.03.11

5. BUDSJETT OG FULLMAKTER

De samlede økonomiske ressursene til Strålevernets arbeid for Miljøverndepartementet tildeles fra Helse- og omsorgsdepartementet med bakgrunn i en tidligere rammeoverføring fra Miljøverndepartementet, og gjennom årets bevilgning over Miljøverndepartementets budsjett.

Tildeling og budsjettforutsetninger

Tildelte bevilgninger skal disponeres i samsvar med bevilgningsreglementet, Prop. 1 S (2010-2011), Stortingets forutsetninger og vedtatt budsjett. Midlene skal for øvrig disponeres i samsvar med Reglement og bestemmelser for økonomistyringen i staten og andre regler som er fastsatt for disponeringen av statlige budsjettmidler. De krav som er stilt til virksomheten i punktene 2, 3 og 4 skal realiseres innenfor de tildelte midler uten uhjemlede overskridelser. Jf. Bevilgningsreglementet § 11. Dette innebærer at samtykke til overskridelse må innhentes fra departementet før eventuelle utgifter utover tildelte midler pådras.

Strålevernet skal sikre at strategisk fokus og prioriteringer av oppgavene er i tråd med politiske signaler og økonomiske rammebetingelser. Kravet til effektiv drift og ressursforvaltning omfatter også antall ansatte. Behovet for personalressurser forårsaket av nye og endrede oppgaver/tiltak skal løses innenfor tildelt ramme.

Følgende midler tildeles i 2011:

Utgifter(beløp i 1000)

Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2011
Kap. 1448. 01	Driftsutgifter	
	- Lønn og drift	5 500
	- Kartlegging og utredning	5 500
Sum kap.1448	Radioaktiv forurensning i det ytre miljø	11 000

I tråd med føringene i Prop. 1 S (2010 - 2011) skal midlene gå til Statens stråleverns arbeid med regulering og tilsyn med virksomheter i Norge som håndterer radioaktivt avfall eller slipper ut radioaktive stoffer, kartlegging og kunnskapsinnhenting. Fordelingen på underområder kan justeres etter avtale med departementet.

Strålevernet kan i tillegg disponere midler over følgende kapitler:

(beløp i 1000 kr)

Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2011
Kap. 1410. 21	Miljøovervåking og miljødata	5 019

Disse midlene skal benyttes til å videreføre det marine og det terrestre miljøovervåkingsprogrammet i Norge.

6. STYRINGSKALENDER

Rapportering

Skriftlig rapportering i henhold til tildelingsbrevet skal skje tre ganger i året. All rapportering knyttet til tildelingsbrevets tillegg kapittel 2 og 3 og i henhold til oppdragslisten, skal skje ved direkte innskrijving av status i *kursiv* under de respektive punktene i tildelingsbrevet/oppdragslisten. Departementet presiserer at alle rapporter skal foreligge minst 14 dager før de etatsvise halvårsmøtene.

Vi minner om at all rapportering også skal sendes i elektronisk format til departementet postmottak@md.dep.no. Departementet vil innskjerpe at all rapportering skal foreligge i Miljøverndepartementet minst 14 dager før etatstyringsmøtene.

Avviksrapportering pr 30.04.2011 skal omfatte korte statuskommentarer og kun i henhold til avvik på føringene i tildelingsbrevet. **Frist for oversendelse til Miljøverndepartementet: 20. mai 2011.**

Foreløpig årsrapportering pr 31.08.2011 skal være en rapportering i forhold til fastsatte mål og krav i tildelingsbrevet. Foreløpig årsrapport sendes Miljøverndepartementet med tanke på behandling på halvårsmøtet i oktober. **Frist for oversendelse til Miljøverndepartementet: 21. september 2011.**

Endelig årsrapport pr 31.12.2011 er en fullføring og komplettering av den foreløpige årsrapporten. **Frist for oversendelse til Miljøverndepartementet: 8. februar 2012.**

Retningslinjer for rapporteringen:

Det skal rapporteres på framdriften i kap. 3 samt eventuelle *oppdrag* i tildelingsbrevet. Det forventes at utviklingen i forhold til foregående år belyses/vurderes der dette er relevant. Dersom krav/oppdrag ikke kan gjennomføres/må utsettes, skal dette dokumenteres og begrunnes/vurderes.

Statens strålevern skal, dersom det er relevant, også gi kommentarer/vurderinger under de resultatområdene hvor det ikke er gitt signaler i tildelingsbrevet.

Møteplan for 2011- styringsmøter mellom Miljøverndepartementet og Statens strålevern

Møtedato	Møtetype	Punkter til dagsorden
Mars	Halvårsmøte	• endelig årsrapport 2010 og regnskap• endelig tildelingsbrev 2011
Medio okt	Halvårsmøte	• rapportering pr. 31.08.2011• foreløpig tildelingsbrev for år 2012